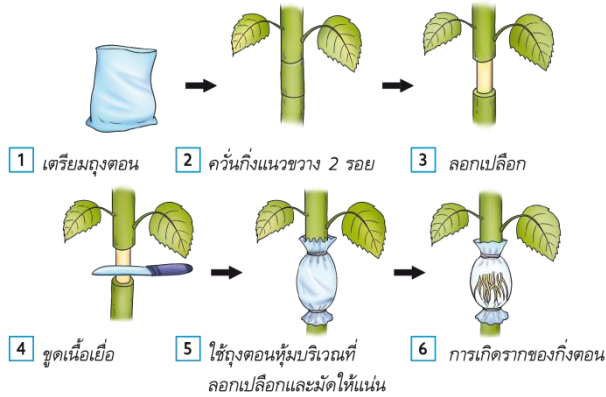

การตอนกิ่ง

คือ การทำให้กิ่งพืชเกิดรากขณะติดอยู่กับต้นแม่ จะทำให้ได้ต้นพืชใหม่ที่มีลักษณะทางสายพันธุ์ เหมือนกับต้นแม่ทุกประการ มีขั้นตอนดังนี้

1. เลือกกิ่งกึ่งแก่กึ่งอ่อนที่สมบูรณ์ ควั่นกิ่ง ลอกเอาเปลือกออก แล้วขูดเยื่อเจริญที่เป็นเมือกลื่นๆ ออกไป
2. นำตุ้มตอน (ขุยมะพร้าวแช่น้ำ บีบหมาดๆ อัดลงในถุงพลาสติก ผูกปากถุงให้แน่น) ฝ่าตามความยาวแล้วนำไปหุ้มบนรอยแผลของกิ่งตอน มัดด้วยเชือกทั้งบนและล่าง
3. เมื่อกิ่งตอนมีรากงอก และเริ่มแก่เป็นสีเหลือง -น้ำตาล ปลายรากสีขาว และมีจำนวนมากพอจึงตัดกิ่งตอนได้

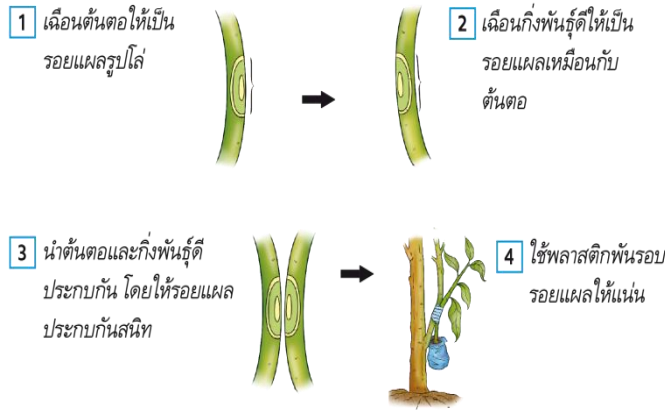

การทาบกิ่ง

คือ การนำต้นพืช 2 ต้นเป็นต้นเดียวกัน โดยส่วนของต้นตอที่นำมาทาบกิ่ง จะทำหน้าที่เป็นระบบรากอาหารให้กับต้นพันธุ์ดี โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. เลือกกิ่งกึ่งแก่กึ่งอ่อนที่สมบูรณ์ เชือนกิ่งพันธุ์ดีให้เป็นรูปโล่ยาวประมาณ 1-2 นิ้ว
2. เชือนต้นตอเป็นรูป โล่และมีขนาดแผลเท่ากิ่งพันธุ์
3. ประกอบแผลต้นตอเข้ากับกิ่งพันธุ์ดี พันพลาสติกให้แน่น แล้วมัดต้นตอ กับกิ่งพันธุ์ด้วยเชือก

4. ประมาณ 6-7 สัปดาห์ แผลจะติดกันดี รากตุ้มต้นตอจะงอกผ่านวัสดุ และเริ่มมีสีน้ำตาล ปลายรากมีสีขาว และมีจำนวนมากพอ จึงจะตัดได้

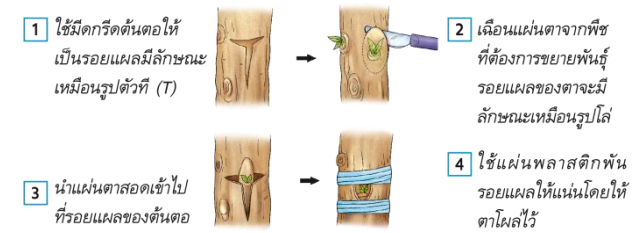

การติดตา

คือ การเชื่อมประสานส่วนของต้นพืชเข้าด้วยกัน เพื่อให้เจริญเป็นพืชต้นเดียวกัน โดยการนำแผ่นตาจากกิ่งพันธุ์ดีไปติดบนต้นตอ การติดตาจะมีวิธีการทำ 2 วิธี คือ วิธีการติดตาแบบลอกเนื้อไม้ และแบบไม่ลอกเนื้อไม้ ซึ่งในที่นี้จะแนะนำเฉพาะขั้นตอน “การติดตาแบบลอกเนื้อไม้”

1. เลือกต้นตอในส่วนที่เป็นสีเขียวปนน้ำตาล แล้วกรีดต้นตอจากบนลงล่าง 2 รอย ห่างกันประมาณ 1 ใน 3 ของเส้นรอบวงของต้นตอ ความยาวประมาณ 3 นิ้ว
2. ตัดขวางรอยกรีดด้านบน แล้วลอกเปลือกออกจากด้านบนลงด้านล่าง ตัดเปลือก ที่ลอกออกให้เหลือด้านล่างยาวประมาณ 1/2 นิ้ว
3. เชือนแผ่นตายาวประมาณ 4 นิ้ว จากนั้นลอกเนื้อไม้ออก แล้วตัดแผ่นตายาวด้านล่างทิ้ง
4. สอดแผ่นตาลงไปในเปลือกต้นตอ โดยให้ตาตั้งขึ้น แล้วพันด้วยเทปพลาสติกให้แน่น

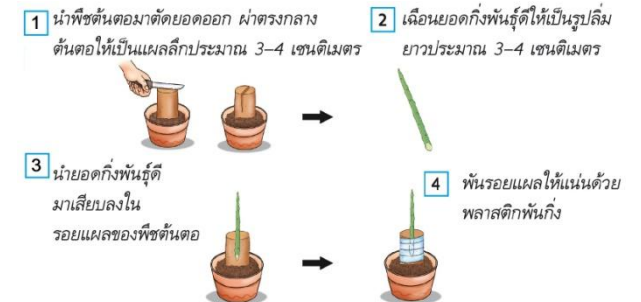
5. ประมาณ 7-10 วัน จึงเปิดพลาสติกออก แล้วพันใหม่ โดยเว้นช่องให้ตาโผล่ออกมา ทิ้งไว้ประมาณ 20 วัน จึงตัดยอดต้นเดิมแล้วกรีดพลาสติกออก

การเสียบยอด

คือ การนำยอด พืชพันธุ์ดีมาเสียบกับต้นตอ พืชที่มีความแข็งแรง โดยยอดที่นำมาเสียบจะไม่กลายเป็นพันธุ์ไปจากต้นแม่

1. นำพืชต้นตอ (ขนาดต้นตอไม่ใหญ่กว่ากิ่งพันธุ์มาก) มาตัดส่วนยอดให้สูงจากพื้นดินอย่างน้อย 3 นิ้ว เชิดยางหรือน้ำเลี้ยงออกให้แห้ง แล้วผ่ากลางลำต้นของต้นตอให้เป็นแผลลึกประมาณ 1 นิ้ว
2. เตรียม ยอดพืชพันธุ์ดียาวประมาณ 3 นิ้ว โดยเชือนให้เป็นรูปปลี
3. นำยอดพืชพันธุ์ดีเสียบลงในรอยแผลของพืชต้นตอ แล้วใช้พลาสติกพันกิ่ง พันต้นตอให้แน่น
4. ใช้ถุงพลาสติกคลุมส่วนยอดไว้ เพื่อไม่ให้แผลโดนน้ำ ทิ้งไว้ 30-45 วัน รอยแผลจะผสานกันจึงนำไปปลูกได้

การขยายพันธุ์ด้วยใบ

คือ การตัดชำแบบรูปแบบหนึ่ง ซึ่งได้ผลดีเมื่อนำมาใช้กับการขยายพันธุ์มะนาวและมะกรูด มีขั้นตอนดังนี้

1. ตัดกาบมะพร้าวเป็นท่อนยาวประมาณ 1 นิ้ว นำไปแช่น้ำจนชุ่ม และใช้ค้อนทุบจนกาบมะพร้าวแตกนุ่ม
2. นำกาบมะพร้าวมาห่อม้วนเป็นทรงกลม รัดด้วยหนังยางหัวท้าย แล้วนำ ตะปูหรือไม้แหลมเสียบ ด้านบนของกาบมะพร้าวให้เป็นรูไว้สำหรับเสียบกิ่งตอน
3. ตัดก้านใบ โดยให้มีใบติดมาด้วยอย่างน้อย 1 ใบ และตัดกิ่งด้านบนให้สั้น ส่วนด้านล่างก้านใบให้ยาว 3/4 นิ้ว ซึ่งส่วนนี้จะเป็นส่วนที่เสียบในกาบมะพร้าวที่เตรียมเอาไว้
4. ตัดใบที่ติดมากับกิ่งออกครึ่งหนึ่ง เพื่อลดการคายน้ำ
5. ใช้มีดกรีดตามความยาวเปลือกหุ้มก้านด้านที่ยาว 2-3 รอย ไม่ต้องลึกมาก เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการออกราก
6. จุ่มน้ำยาเร่งราก ผึ่งลมให้แห้งประมาณ 5-10 นาที
7. นำไปเสียบในกาบมะพร้าวที่เตรียมไว้จนสุดก้าน และเมื่อได้ 3-4 ก้อนให้นำมามัดรวมกันเพื่อให้ตั้งได้
8. นำไปจุ่มน้ำให้ชุ่มแล้วใส่ในถุงร้อน มัดหนังยางในลักษณะให้ถุงร้อนพองโป่งออก โดยให้ใบไม่กระทบถุง

9. นำไปเก็บไว้ในที่มีร่มเงา โดนแสงบ้างเล็กน้อย ประมาณ 30 วัน มะนาวจะเริ่มออกรากหรือเริ่มติดตายอด ถ้าเป็นมะกรูดจะใช้เวลานานประมาณ 3-4 เดือน จึงจะเริ่มออกรากและติดตายอด ซึ่งถ้าจะให้สมบูรณ์ควรรอทั้งรากและตาออกมาทั้งคู่ จึงเริ่มนำไปลงถุงชำต่อไปได้

แหล่งอ้างอิง

<http://www.kasetorganic.com/forum/index.php/topic,1230.0.html>

http://kasettakonthai.blogspot.com/2015/01/blog-post_29.html

<http://kaset.vwander.com/vegetables/lamontree.html>

<http://www.vigotech.co.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539826750>

เรียบเรียงโดย

นายณภดล มนตรี และนางสุนทรี ศักดิ์ประชาวุฒิ

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน

สำนักวิชาการและแผนงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

โทร. 02-281-2834, 02-280-5841

การขยายพันธุ์พีช

เอกสารเผยแพร่กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ 2560

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
สำนักวิชาการและแผนงาน
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม